Redeneerlijn
46% reductie op veehouderijlocaties en andere emissiereductie in de landbouw en veehouderij

Aanleiding

In het Bouwstenendocument emissiereductie landbouw van 9 juli 2025 (IPO/ZLTO) is een reductiepercentage van 42-46% opgenomen voor de gehele landbouwsector in 2035 t.o.v. peiljaar 2019. Gelet op de hoge mate van overbelasting van Natura 2000-gebieden in Brabant is het noodzakelijk dat meer emissiereductie wordt bereikt dan gemiddeld in Nederland. Om daartoe te komen zijn voor de bijstelling van de aanpak ammoniakemissie-eisen o.a. de volgende uitgangspunten gehanteerd, in afwijking van de uitgangspunten uit het Bouwstenendocument:

1. Van de beoogde bandbreedte aan reductiepercentages wordt 46% aangehouden;
2. Het reductiepercentage geldt als sectorgemiddelde voor de veehouderijlocaties i.p.v. de volledige landbouwsector.
3. Daarnaast moet dus nog emissiereductie optreden vanuit de andere bronnen binnen de landbouw:
    a. Bemesting;
    b. landbouwverkeer (NOx)
4. De emissiereductie als gevolg van bedrijfsbeëindiging ('stoppers') komt daarbovenop.

In de gesprekken met ZLTO en BAJK hebben deze aangegeven dat zij hier moeite mee hebben. Meer principieel omdat we hiermee afwijken van de landelijke afspraken IPO-LTO-BAJK, die zij uitleggen dat iedereen 46% moet doen, provincies met een grote uitstoot doen dan vanzelf meer in termen van hoeveelheden dan provincies met een lage uitstoot, idem voor sectoren binnen de landbouw.
Daarnaast meer inhoudelijk: uit het rapport van Ros et al uit 2024 kan met innovaties bij volledige uptake en volledige effectiviteit 41-50% ammoniakemissiereductie worden gerealiseerd. Dat is bij gelijkblijvende omvang veestapel, bemesting zit daarbij in. Omdat 100% uptake en 100% effectiviteit onrealistisch zijn, zal er ook een krimp van de veestapel nodig zijn om tot voldoende emissiereductie te komen. ZLTO/BAJK verwachten dat er bij de evaluatie in 2030 geconstateerd gaat worden dat er via maatregelen aan stallen en voer- en management de 46% niet kan worden gehaald en dat er dan alsnog een krimptaakstelling op locatieniveau bij gaat komen.
Anders en kort gezegd: men schat het doel van 46% op locatieniveau als onrealistisch in en dat brengt onzekerheid voor ondernemers met zich mee.

Vraag is hoe wij deze onzekerheid kunnen verkleinen.

Haalbaarheid 46%

In het besluit dat GS op 18 november nemen, geven wij aan dat we de normen in bijlage VI dusdanig kiezen dat het -met de huidige stand van kennis- reëel is te verwachten dat de aanpak leidt tot de beoogde reductie van 46%. We hebben Pouderoyen Tonnaer daarom verschillende normen voor hokdieren laten doorrekenen (zie rapportage van 13 november). Op basis daarvan bevat het voorstel voor GS voor bijlage VI een norm van 60% voor bestaande stallen. Uit de berekeningen komt naar voren dat we hiermee het doel van 46% net niet halen (10 kton restemissie terwijl dat minimaal 9,8 moet zijn). Dit uitgaande van goede werking van systemen. Om het risico op tegenvallers op dat punt te beperken kiezen we er in de menukaart voor om bij de verschillende maatregelen een 'zekere'

(lagere) effectiviteit aan te houden. Daarnaast is de norm voor nieuwe stallen hoger dan voor bestaande: technisch mogelijk. Dit zit niet in de berekeningen en zal leiden tot een zekere extra emissiereductie (die moeilijk te berekenen is omdat het moeilijk is om in te schatten in welke mate er nieuwe stallen opgericht gaan worden).
Verder is het denkbaar dat de normen in bijlage VI op enig moment scherper worden op moment dat nieuwe systemen of maatregelen beschikbaar komen (waarbij die nieuwe normen dan alleen gelden voor stallen die vanaf dat moment de 15 of 20 jaar bereiken).
Hiermee beperken we het risico dat er bij de evaluatie in 2030 geconstateerd gaat worden dat de 46% niet haalbaar is zonder aanvullende volumemaatregelen op locatieniveau.

Breedte evaluatie

Bij de evaluatie in 2030 kijken we breed naar het effect van alle tot dan toe genomen maatregelen, zowel gerealiseerd en te verwachten.
Op dat moment wordt de opbrengst van andere maatregelen zoals extra stoppers (gebiedsgericht), bemesting en landbouwvoertuigen dus meegenomen.
In die context evalueren we dan ook de emissiereductie op de veehouderijlocaties en bezien we ook welke brede set van extra maatregelen eventueel nodig is.

Overigens staat in de Bouwstenen IPO-LTO ca ook dat als bij de evaluatie in 2030 blijkt dat de beoogde emissiereductie op sectorniveau niet gehaald lijkt te gaan worden het (gedeeltelijk) intrekken van vergunningen voor veehouders aan de orde kan zijn. Met onze aanpak willen we dat dus als het even kan voorkòmen.

In het dossier

Zoals hiervoor al aangegeven staat bovenstaande als voor een groot deel in het dossier. Zie met name de kernboodschappen 5, 8 en 9. Boodschap 8 moet overigens nog wel (resumptie) in overeenstemming worden gebracht met het laatste rapport van Pouderoyen Tonnaer. In kernboodschap 9 kan dan bovenstaande explicieter worden verwerkt (resumptie).